శంకరంభా సంపాదనము

౩౩ ౮

౩౫౮ 3.

వైద్యాంశగ్రంథాలు

శ్రీ

శుకరంభాసంవాదము

శ్రీనిధివిష్ణితిసాధి। భూపతిప్రతిమరూపభా
ప్రకనాకృష్ణా। మహావనితాధికవందిన। హేవాసవిజ్ఞాన
వరశిదాధిపుంకరన్॥

వ॥ అవధరింపుము శిష్యుండు గురునింజూచి మ
హాత్మా సంసారసాగరోత్తారకంబగు నొకకథ వ
క్కాణింపుమనిన పెల్లుల్లసిల్లి సంతసంబడుచు నుండెప్పి
నతెఱంగున శ్రీశుకరంభాసంవాదంబు చెప్పంబోయెడం
గె॥ ౧॥ సీ॥ శ్రీగురుమూర్తి రాజీవాక్షుయొక్క కథ చె
ప్పెద వినుమయ్య చిత్తగించి। హరిమాయనంటిక థ
రలోన శుకయోగతపము జేసిన వ్రజధరుడు వెగడి। చె
ల్లబో యిక నేమి సేయుదుం చనిపరితాపంబు చేసాత్త్ర
దత్తరింప। జింత్ల్లిమ్మూర్తిల్లియుంత వేసని దెలిసితన
లోపలసుమాటలాడకొనుచు దెలిసిచెప్పి నకంచుకు
నొకనిజేరి। రంభనిప్పుడే వేగ దెప్పించుమనుచు నా
తడప్పుడే వెళ్ళబారుచెంది। నిజసంపత్స్వర్గసత్స్మ మహాసభా
మున॥ క॥ రావేమండ్రుబగిరి। రావేంగారుదాను

రావేరంభా। రావేకంజదళాక్షి। రావేయోహంసగ
మనస్రమ్మీవేగన్ ॥౮॥ సీ॥ ధవళాక్షిరమ్మనితలవరిపలికి
ననేతెంచినసురపతియెదురనిలచి। కరములుముకుళించి
చిసురనాథునకుమ్రొక్కి చెలదీతాననియెదేవేంద్రు
తోడ। ననుబిల్వబంచినపనియేమిస్వాపుడుయింద్రుం
డుపలికెనాకొమ్మతోడ। శుకమునితపమెల్లజురపుచ్చి
నే వేగరంమంచుబలికె నాకొంమతోడ పద్మాక్షినీపె
న్నిభంగులనేనియుధరలోన శుకయోగి తపముజెఱి
చి। కలికిరంమంచుకరుణతోగౌరవించి వస్త్రకాంచ
నభూషణావళులొసంగి। పొమ్మశుకునితో మరుకేళి
బొందిరెన్న। శుకునిదోడకొనివేరమ్మసుందరాంగి॥
౯॥ అప్పుడు॥ క॥ వినిసంతసిల్లిరంభయు।దనుజులపగ
వానితోడదప్పకపలికెన్। గనుమొగిచి తెరచునంత
లో। ఘనుడగుశుకయోగిమనముకలగంజేతున్ ॥౬॥
క॥ మునివరునిభంగపెట్టక। దినదినమును వెంటనతని
వెరిప్పకపోతే। ననునీఖడ్గముచేత। దునియలుగావిం
పుడీరుదొయ్యాలిమనకన్ ॥౭॥ గీ॥ వనమునందున్న
మునికుమారునికిని। మరులుగొలిపిమునిజాడదెలిపి
వెగటుపుట్టజేసివిరులశయ్యకుజేచిర। శుకునిగూడ

కున్న సుదతిగాను॥ అని యివ్విధంబున॥ క॥ సురసా
ధునిసముఖంబున। దరుణీమణి ప్రతినబూని తాంబూ
లంబున్' గరమునిసీతిం గైకొని। హరిమధ్యయుదర
లైనంత నరుణుడుగ్రుంకెన్॥ వ॥ అప్పుడు రంభ తన గే
హంబున కేగి సకలసుఖంబుల ననసియుండె నంత॥ సీ॥
అర్కుడస్తమింప నతిరభసంబున వృక్షములకు జేరె
బక్షులపుడు' జంతుజాలమెల్ల జెలగుచు తామునవ'వాస
ములకు జేరవలసి మెలసి॥ మరియును॥ సీ॥ చీకటిగా
జూచి చిత్తజుడప్పుడు చెఱుకు సింగిణివిల్లు చేతబూని।
విరులబాణము గూర్చి విరజాజి మొగ్గల ములుకులకు
ను లెస్స మొనలు దీర్చి। చిగురాకు విడియంబు బిగిం
చి నడుమున జెలువంబుగులుకు రాచిల్క నెక్కి తు
మ్మెద బలగంబు జుమ్మని మ్రోయంగ గోయిలలాత్రని
గొలిచి నడువ। నపుడు మదనుండు చెలరేగి యాచిఱ
వేర్చి' కాముకజనంబు బెగడొందగా ముష్కరంబు కర
ము మెరయించి యలుగులు వర పెనుఱక। చెలులుపు
రుషులు పెతగుండె వెగడుపడగ॥ ఉ॥ జాలిని జెందియా
త్మలను జాణతనంబున గేళికాగృహాలికాలల కేగియం
తతమగా విలికాంతలతో డమునఘా। కేళిబిగించిచస్త

పలుకన్ క్రమకంపమువహాటలాడుచున్ స్త్రీలనుగ్రాఁడి
పెట్టిపత్తి జేయుచునుండిరి కోర్కెదీఱఁగన్ ॥ ఉ ॥ తు
మ్మెదకేకిహంసహారికుంజరపన్నగబంధనక్రియం
జొక్కుచుసోలుచున్ లగుప్రజాప్రచుజేమ్మెలునో
క్కి స్త్రీలతో। మక్కువగాఁబెనంగుచును మన్మథనీర
యముప్పతిల్లగాఁబక్కబెనంగుచున్నజనుబోన్న తు
లస్సుఖియించిత్తరిన్ ॥గీ॥ అతనికంతుముస్న యంగ
నామణిలేచి। జలము దేరబంచిజలకమాడి। చెలువప
లువచాల్చిచతురతమీరంగ। తొడవులెల్లనింతితొడి
గెనపుడు॥ సీ॥ శృంగారమైనట్టిబంగారుజలతారు చీ
రచెంగులు వెన్కజారవిడిచి। పొంగుగుబ్బలమీదన
గరుగంధములందిసరసంబుగాఁబన్నసరులుదాల్చికే
స్తూరినుదుటిపైసిస్తుగాదీరిచికన్నులకాటుకసొంపు
పరచి। కొప్పువ్వెదగ్రొవ్విరుల్గొనబుగాఁగీలొల్పిన
లలితంబుగబట్టుశాలుగప్పి। కడగియారీతి సింగార
మువధరించి। వీణెచేబూనిమదగజవిధముమీఱునడ
లసేతెంచిసురపుష్పినినాథుసన్న। వనముదగ్గరజేరె
ఘనసతియప్పుడు॥ వ॥ అట్టియెడనిలింపులుపల్లవాధ
[illegible]పాడంబులు[illegible] యొక్కంబులుప్ప తెల్ల

బలుపొడగాంచిరి మేనకఁ బొడగాంచి॥ క॥ హరిణాక్షి మో
ముచుకట్టులు పొంతతోనరి నేయువిచ్చు ద్యాల్యాలికర
ముల్ కరిత్తుండంబుల గేరుం। పయుణిమునెన్న బ్రి
హ్మాత్రరమేజగతిన్॥ సీ॥ అనిమానకలకవచ్చు జలజాక్షి
కుచులనుస్పర్ధయునిమించునతివనుమురుగండ్షమి
సులబోలు కలకంఠికన్ను లుపండువెన్నె లనిగ్గపడ
తినగవ బంగారుకలకంబులంగనకుచ ములుయిను
కదినెన్నె లబోలుసంతిపెఱుదు। నలినాక్షినూగారున
ల్లచీమలబారుసింహామధ్యముబోలుజెలియనడుము
అనుచుమురియుచువర్ణించిరప్రసూనశరలు। యిట్టి
శృంగారవతిజూచినట్టివారు। శిలముఖులునూనిమరుని
చేజాలినొందె। చింత చేసుందురెటువంటి సిద్ధుల యి
న॥గీ॥బ్రహ్మదేవుడైనభస్మాంగదరుడైన। వ్యాసుడైన
వననివాసుడైన । గాంచివ్వలపుజెంది కామినియిది
యన్నిపొందజూతురెట్టిపుణ్యులయిన॥
వ॥అనియివ్విధంబునబృందారకబృందంబులుబహు
వారంబులుకైవారంబులు సేయనవ్వరారోహాసంత
సిల్లిబిత్తరించుచు దత్తరంబున గులుకుగుబ్బలుబయ
లుపడకుండకయ్యైన ఒయ్యొయ్యనసరించుచు ..దంబు

లనిడిన పాదకటకంబుల స్రైలునటి తాళరాగభేదం
బులంగడింప నడుగులిడుచు మృదువచనరచనల
నమృతంబుచిలుకఁ జేయుచున్నవ్వుచు సోలుచు వ్రా
లుచు నీరంబులందూరుచు జెంజామరలకొలనుకాల
కెల్లంకులరాయంచపగిదిం దిరుగుచు గేకిశుకపిక
మధుకర నికరారావంబుల కళుకుచుమఱియు న
య్యైయెడలబలుచందంబుల జరించుచు శుకయోగి
యున్న వనంబునకుంజనియె నావనంబెట్టిదనిన॥సీ॥
నారికేళంబులు నాగపున్నాగముల్ హింసఘర్జూ
రములచటగలవు। కదళీకాపాటలీకరవీరకేతకీమా
ధవీకురువకమాతులుంగజంబుజంబీరకదంబవృక్షం
బులుపరిపరివిధముల బ్రిబలిలెన్న। రాముసికటం
బుకాబోలుననదోంచి పొదలుచున్నవి చాలబొలుపు
మీఱ। బ్రబలిచిగిరించి పూత చేననుదినంబు కాయ
లునుగాచి ఫలియించి ఘనత మెఱసి యున్న వన
మందుమునులుమహోన్నతమున। వాసముల్ సే
యుచుందురువేలనుగాను॥క॥ మునులావనమున
వేడుక। ఘనతరమయినట్టిమంచికన్మనిపట్ల।న్న
నుభవమున ననుభవించుచు। మనమున పరుసంబుగలి

గిమనిరెల్లపుడున్ ॥ మఱియును॥ గీ ॥ సకలమైనపక్షి జాతులావనమున । ఫలములనుభవించి చిలికికొనుచు న్నున్న వానిపలుకులెన్ను చునాయింతివచ్చినిలిచెశు కుని మోహించినప్పుడు ॥ వ ॥ మఱియు రంభశుకునియె దుర నిలిచిననచ్చోటిమునులెల్లంగాంచిమనంబుల్ల ని ట్లనివితర్కించి ॥ సీ ॥ ప్రసన్న మచందుృడో ఫుల్లార విందమో సొగసైనయందమో సుదతిమోము । చెంగల్వ రేకులో చకినీలములో యంగజుతూపు లో ఘుతివ. చూపుజక్కవపక్షులో జాజిపూబంతు లో బంగారుగుబ్బలో పడతిచనులుచంచలయోగా కచకనిచుకయోకనకంపుతీగయో కమలగం ధియహాహాయిటువంటియొయ్యారిసనుదినంబుగ లసియుండిన మోక్షంబుగలుగుననుచు। మునులు తలపోసితమలోన మోహపడుచు। జెలగివర్ణించు చుండిరాచింత చేత ॥ సీ ॥ వనములన్నియు నేనుక నులజూచితిగానికన కాంగియౌవ్వనకాంతిలేదు। గి రులందునేపొద్దుతిరిగిజూచితిగాని సఖికుచగిరుల తో సాటిరావు। భూములన్నియు నేన్బుద్ధిజూచితి గాని కమలాక్షివంటుభూమిసమముగాదు। మునవ్వ

త్రితోడఁబంపఁగ్రాఁజూచితినిగానివనిత మోహముఁదనరి
నాఁడఁగాఁడ। యున్ని యయేసు దిరిగిచూచిన దేమిఫల
ము। యంతకంటెసుమిక్కిలియైనఫలము। గలుగుఁబ్రహ్మ
ములవనములగలుగుఁబోక। ములుఁనుఁమాడంగగలు
గునాఘుదితయంచు॥ వ॥ ఇట్లు. తపసులయి నం
దనంబులువిడిచి తమినోఁయనట్లొయ్యారంబు మీ
ఱనిలిచెనని బ్రహ్మ నారదునకు జెప్పిన విని నారదుం
డీకథను విమర్శంబుగ వినిపింపుమనినఁ నలువయిట్లని
యె॥ గీ॥ ఋషుల మనలుగోలుపు రూపంబుతోవ
చ్చి। శుకునిమాచిపలికెసుందరాంగి। వెఱ్ఱియోగినీ
వ్రయేలయీాపనినున్న। కారణంబుజెప్పుమకడకతో
డ॥ క॥ పొదరిండ్లలోనమదనునిచదువుల చేజొక్కి
మంచిచల్లనినీడంబొదలుచుపతులబెనంగుచుమ్మఁది
తలతో నుండవలయు మోహముదీరన్॥ క ॥ తరు
ణులకుచకుంభంబుల। కరములచే నదిమి యుది
మి కాయజుకేళిన్। బరిపరిరీతులబెనగుచు। ధరనుం
డిన వాడెయోగతాపసవినువా॥ గీ॥ అడవులందుండి
ఫలములననుభవించి కొంపరాలను వానమై సూర
నార। లారగించినవానికుమారులకును। మఱియు

సౌఖ్యంబుదొరుకునే ధరణియందు॥ క॥ ఈయదవ్రు
లింఛమనుండిన । సాయుజ్యముగలదనికునన్ను విను
మా । సాయుజ్యపదముదొరకుం। గాయజుపురమం
దుసౌఖ్యగత్నలనుబెరయన్॥ వ॥ మఱియు వినుము
ని వేల్పుమచ్చకంటియిట్లనియె॥ సీ॥ యజ్ఞముల్సేసి
నసుజ్ఞానులేనియుగోరుదురా తోడి కూటమెపు
డు । తపములుసల్పెడితపసులు నేవేళగలవరింతు
రునాదుకౌగిలికిని। సర్వంబురోసిన. సన్న్యాసులై
ననుధవళాక్షియనినన్ను దలతురెపుడు। శాస్త్రసమ్మ
తులయినసర్వజ్ఞులందఱునాపొందుకననుతీపులేద।
టించుమదిలోనదలపోసి యాడుకొంచు। నుందుర
తిచింత జెందుచునోమునీశ । నీవుననుగూడి రతికేళి
యెమ్మెలెరిగికరముసుఖియింపు. సంతోషకరముగా
గ॥ గీ॥ వనములోనెపుడుతిరిగెడుమునివిగాన । సౌ
ఖ్యమెఱుగకతొరంపుచట్టుపోలె ।గదలకున్నాడవి
దియొకట్టెవడగువట్టి। వనమునందేమి ..చుయా
వసముగనుము॥ క॥ కాయమునస్నిగ్ధపరచుచు। నీ
యుడవ్రులనిడుములంద నేటికినీవ్ర। స్వామియెడబేసు
డీయుడుపక నీయెడమరు కేళీవేలి యెనియుముసు

భుపమున్ ॥ గీ ॥ వెడగుతనముమానివినవయ్యశాబుద్ధి
కామకేళినన్ను గలసిమెలసి కూడియున్న మేలుకో
నసాగుఫలమబ్బు। ముక్తిగలుగునీకు మునివరేణ్య ॥
క ॥ పురుషుండై జన్మించిన। సరసుడుగానట్టివానిజన
నము వ్యర్థమిం। గిరితోడుత సరివచ్చును। నరులందు
ను ఋషులయందునరయుము పేర్మిన్ ॥ గీ॥ బాల్యకౌ
మారయౌవనప్రౌఢలైన। యంగనలగూడియలతే
కయనుదినంబు।రసికతజరియింపలేనియానరునిదైన
జన్మమేలజవ్వనమేలప్రాణమేల ॥ సీ॥ సుగుణసంపద
గల సుందరాంగులపొందు జేయలేనట్టియీకాయ
మేల। సరసత్వముగలట్టిసజ్జనుండేనియు సఖితోడ
గూడనిసౌఖ్యమేల।కావిపుట్టముగట్టి కౌపీనధారులై
తీర్థాలవెంబడిదిరుగనేల। సన్న్యాసులైమరిసద్గృ
హంబులువిడిచియున్న వారలజన్మమెన్న నేల। నల
సతేకానిముక్తికినరుగదగునెకాంతతోనుండిశ్రీము
క్తికాంతగూడి। పరవశమునొంది యుండుటభక్తి
గాక। సఖినివిడనాడినను మోక్షసుఖముగలదె ॥ క॥
ఈతీతివేదశాస్త్రము। ధారుణిబోజదివిచెప్పధన్యా
లుమీరి। సారాంశ మెఱుగజాలక। పీరునువారనుచు

జెప్ప వెఱ్ఱులుసుమ్మీ "సీ" భేదవాదమెకానిమూడిశక్తి నిగ్రహాదిశోధింపకున్న సుబోధలేదు। కర్మమార్గమె కానినిర్మలంబయినట్టిజ్ఞానసూక్ష్మముదిగాసలేదు। యేకాక్షరార్థంబునెఱుగుదనుటేకానియేకాక్షరా ర్థంబునెఱుగనేరిది। హరిమాయకునునేనుమోహ సుటేకాని హరిమాయదెలిసినజాడలేదు। మహామ లేటికిజ్ఞానసంబంధులైన। నారుతరుణులగూడియీ వసుధయందు। పరమసంతోషమొందుచు భావమె రిగ్గి। పొందిమనలేదెసజ్జనపుణ్యమూర్తి "క" యో గీశులైనవారికి। యోగమెభోగంబుసుఖము నొక్క టిగాగా। భోగింపకున్న గల్గునె। యోగార్థముకాం తసౌఖ్యమోమునినాథా " అనినశుకుండురంభ కిట్లు నియె "క" తరుణీమణియీకాయము। స్థిరమాత్రక్షణ భంగురంబుస్థితిగానెప్పుడున్। స్థిరజదివిగాననప్పుడు నరకంబనియందుఱ్ఱిబుధులునాతులపొందుల్ ॥ గీ " నీ టిమీదిబుగ్గ నెలతయీదేహంబు। తేటమాటలుడిగి బోటివినుము। బోటికొంపకేలపాలతియీమోహం బు। నూటిదెలియలేవసుందరాంగి "చ" తనువులుని త్యముంచువసుధాస్థలిమాయలబొల్లినట్టియా। మును

లకు మోక్షమెల్లపరమూలమునునఁయటంచుశాస్త్ర
ముల్। ఘనతగబల్కఁగాదనువికారముబుద్ధియువి
ష్టువేడ్కఁజా। బెనగినవారలందఱును బెంపుగనె
క్కఁ రేకామినీమణీ॥ క॥ కలకంఠిపొందుగోరిన। ధ
ులులకు మోక్షంబులేదు కాదనిశ్రుతులం। బలుకుచు
నున్న వియెప్పుడు। నళినాక్షి నీదుపొందున్యాయమె
నానున్॥ క॥ స్త్రీసుఖముగోరువారలు। నాసలచేఁజి
క్కి మోహవార్ధిమునిగియు ’ న్నాశంబయిచెడి
పోవుదు ’ రోసఖిమితోడికూటమొప్పదువినుమీ॥
సీ॥ మలమూత్రకుక్షిలో పలజిక్కికొన్నాళ్ళు తేలు
చుమునుగుచుజాలనొచ్చి ’ యోనిముఖంబుననుండి
యవస్థలగండత్రయంబునుగడచివచ్చి ’ బాలుడై
పుణ్యపాపంబులెఱుగక తిరిగితికొన్నాళ్లు తెలివిదప్పి
యౌవనకాలమందెఱుగజాలకవట్టిమాయచేఁజిక్కి
యుపాయమేమి ’ యెఱుగజాలకనొందితినీచత
నువు ’ యోగులమునీకుమాతోటిభోగమేల చెలియ
సుఖమైనపదవిని జేరుకొమ్ము ’ పొమ్మునాతోడిపొందు
నీకేలబాల॥ క॥ యౌవనము ధనము సంపద।
యివ్వసుధనుదిరముటంచునిరతముమదిలో ’ నెవ్వ

దుగోరిన జెడుపురుకొఱ్రిప్పినపుడగజెముగోత్రగూలి
నమ్హాడిఁ(ఁ-డిన్ ॥ క॥ కోరికలుగోరువారికి ఘారుణి
లోనరకమంద్రుడుదపసులు మొదలన్ । గోరికెలుఁ
గినవారికిజేరుష్టవైకుంఠ మనుచు చెప్పుదురబలా ॥
క॥ నీటిపయిబుగ్గపుట్టిన । వాటించినమాయచేతవ
సుమతిలోనం । గూటమిగోరినవారికి । చేటేఫలి
యించునంతుర్రి స్థిరముగధరలోన్ ॥ క ॥ మలమూ
త్రకుక్షిదినికివల పేటికి మోహబుద్ధివదలుమునాపై,
కలకంఠిగోడమీదను, జిలికించినచిలుకరీతి జెడునీ
తలపున్॥ క॥ చెడిపోవనున్న తనువును, బుడమిన్నిని
జమనుచుమిమ్ముబొందినవారల్, యిడుమలబడిదుః
ఖింతురు,కడతేరగలేరువారుకామినివింటే॥ఉ॥యో
నిముఖంబునందునసముద్భవమైనయవస్థజాలునో,
మానిని మోహమంది బ్రతిమాలుచుపెంబడినుండనే
లయా, యోనినిబుట్టినట్టి మము యోగులరంచును
తింపనేలపూ, బోడిరొతుచ్ఛభోగముల బొందిననే
మిఫలంబుజెప్పుమా ॥ క॥ యోగీశులైనవారికి యో
గత్వమెనిష్ఠయంచు యోగులమొదల్గన్, భావంబు
లన్ని మానియు, యోగంబులనుండిరబలయూర్ధ్వస్థ

గీ॥ అనిమహేయ నిట్లనియె ॥ సీ॥ సఖితోడఁగూడి
నజన్మహేతుప్రచాల సఖితోడఁగూడిన జ్ఞానబుద్ధి
సఖితోడఁగూడిన సర్వేశునంటును సఖితోడఁగూడి
ననుమునుగాడు, సఖితోడఁగూడిన పరసంబువినసం
బు, సఖితోడఁగూడిన సత్స్వహరణము, సఖితోడఁగూడి
నసాక్ష్యపీఠాసంబు సఖితోడఁగూడ నాశనమునొం
దు, ననుచుశాస్త్రంబులుగణింపనదియువినుచు,తరు
ణీనిపొందుగోరిననరులకెల్లనరకవాసంబుయేముని
చేగోరతగల్లు, వెలమలనుగూడువాడెపో వెట్టివా
డు ॥ సీ॥ చెలినివిడిచినవాడె శుద్ధుండుబుద్ధుండు చె
లినివిడిచినవాడె శీలపరుడు, చెలినివిడిచినవాడెజ
గదేకవీరుండు చెలినివిడిచినవాడెజపితపరుడు, చె
లినివదలినవాడె శేషసంబంధుండు చెలినివదలిన
వాడెకులహరుండు, చెలినిదోసినవాడె జీవాత్మ ప
రమాత్మ చెలినిదోసిన మోక్షసులభుడగును, చెలు
లతో జేరియుండిన జేటువచ్చు జెలులతో జెల్మిచేసి
నసిద్ధిలేదు, చెలులతో బొందుచేసిన శేషిగాడు, చె
లులతోసుస్న వసమందిజేరలేదు ॥ సీ॥ సంసారమున
జిక్కి కీలిసొందుటకంటె నడప్రలపోనుంటట

దియె మేలు, సంసారమునజిక్కి జాలినొందుట
కంటె, నదినిధుబ్బుచుటయదియె మేలు, సంసార
మునజిక్కి చాలనొచ్చుటకంటెసన్న్యాసియై యుం
ట జాలమేలు, సంసారియైకాంత సరస నుండుట
కంటె గురుపాదపద్మంబుగురుతు మేలు అనుచు వ
ణించువారు మహాత్ములెలమి, వారు బ్రహ్మాంబుగ
నుగొన్న వారలవని దేహమస్థిరమనుచును దెలిపి
రుట్టు, తుచ్ఛభోగంబువలతురె తోయజాక్షి ॥ క ॥ స్థి
రమా యీదేహంబ, స్థిరమనియున్నట్టిమంచితెలి
విపరులు న, శ్వరమపదవాసులగుదురు, తరుణీమ
ణివట్టి మోహతాపంబేలా ॥ గీ ॥ కామజనకునివిడిచి
కామినినినుగూడి, కలిసియున్న మోక్షగతులు లే
వు, సామినామజపము సలుపుచునే వేళ, నున్న వా
రెబ్రహ్మయోగులబల ॥ ఉ ॥ కాయమునకుమించు
ను వికారపుబుద్ధులుచాలభ్రాంతిచే,మాయలజిక్కి
యాసతుల మానముభంగము సేయుటకంటెయీ
కాయముపీడిము క్రివనితామణితోడఁతెనున్న మేలు
ని, స్వామికయుండుటందలప బన్నుగ బ్రహ్మము
బొందవచ్చునే ॥ సీ ॥ కామంబుక్రోధంబు కాల్చిభ

స్త్వముసేసి యష్టపాశంబులనష్టపరచి, పంచేంద్రి
యంబుల బాధలఖండించి మాయలన్నియు మఱి
మంటగలిపి, యజ్ఞానములుమాని సుజ్ఞానులైమెదిరు
చి పాకసంగతుల్ రోసియవని, నాలుబిడ్డలుతనయ
న్నదమ్ములపైనియాశలన్నియుమొదల్ద్రోసి, వే
సి, బ్రహ్మమందుజ్ఞానపరుడైన మోహంబు, గ
లుగుపాపమెల్లదలగిపోవు, జన్మములకెరాదు సా
యుజ్యమునుబొందు, గల్లగాదు వినుము కంబు
కంఠి ॥ గీ ॥ చెడనిపదవిగన్న సిద్ధుండుమీపొందు
గోరనేలయముని జేరనేల, వట్టిమోహమేల వనిత
నీమాటలు, గట్టిపెట్టివేగగదలుమనిన ॥ వ ॥ అనిన
శుకునింజూచి రంభ యిట్లనియె ॥ సీ ॥ వేదంబుచది
విన వెట్టిమాత్రమెకాని వేదార్థనిర్ణయవృత్తియ
రుదు ఆత్మనేకముసేయునదియరుదేగానిజ్ఞానయు
క్తులు పెక్కువలుకుటరుదు బ్రహ్మజ్ఞానంబున పలు
కుటరుదేకాని బ్రహ్మజ్ఞానంబున భావమరుదు, దేజ
మొక్కటియను తెలిపరుదేకాని తేజంబులోమేలు
దెలియుటరుదు,తనుదానుదెలిసితినని పల్కుటేకా
ని తనలోనిసంధులగనుటయరుదు, వినినన్నింటిడె

లిసిన వేదవేద్యునీనినన్నింటిదెలిసిన విశ్వమూర్తి వీనినన్నింటి దెలిసిన సూక్ష్మపరుషువీనినన్నింటిదె లిసిన చేటులేదు ॥ సీ ॥ మూలమెఱుగలేక మునుల మంచునువట్టి జాలిచేతజిక్కి సర్వమయిన, సూటి తెలియలేక బోటిని పిడనాడి యుండనేమిఫలము రయోమునీశ ॥ క ॥ తనునెంచిచూడబుడమిన్ దన కన్నను నీచమైన ద్రవ్యముగలదే, తనుదాసుజ్ఞా నంబున; దసుగూడివసింపకున్న దత్వము గలదే ॥ అనివెండియునిట్లనియె ॥ సీ ॥ సతికన్న నెక్కువ గ తిలేదు పుడమిపై సతికన్న నెక్కువమతములేదు, స తికన్న మిక్కిలి సౌరభ్యమదిలేదు సతికన్న నెక్కు వగతియులేదు, సతికన్న నెక్కువ సత్యంబుమరిలే దు సతికన్న ఘనపుణ్యసరణిలేదు, సతికన్న నెక్కు వచదువులుమరిలేవు, సతికన్న నెక్కువజాడలేదు, స తినికూడిన తనకుసద్గతియుగల్గు, సతినికూడినత నమహాపవిత్రమునిల్చు, సతినికూడిన తనకునాచార మబ్బు, సతినికూడినవాడెపో జపితుడరయ॥క॥ హా

రిహారులుసురలుమునులును, సరసిజభవుడాదిశక్తి
జాడలచేతందరుణులతోడనూడుండిరి, పరికింపగ
బ్రహ్మభావపరులైవరుసన్ ॥ గీ॥ మనసుత్యాజ్యము జే
సిమగుపలకూడుండి, రతులజొక్కి సత్యవ్రతము ని
ల్పి, జ్ఞానసరణితెలిసి జ్ఞానానుభవమంత, ననుభవిం
చుయోగియాత్మయందు ॥ గీ॥ మాయలోపలశక్తిమ
హిమతో నెఱిగియు మాయనంటకున్న మంచిబు
ద్ధి, మాయలోపలజిక్కి మాయలేదనుకొన్న, ప్రో
వగలదెమాయ పుణ్యయోగి ॥వ॥ మఱియు ద్వంద్వా
ర్థక్రమంబును వినుపించెద వినుమనియిట్లనియె॥ సీ॥
జోడుగూడినవాడె సుజ్ఞాని విజ్ఞాని జోడుకూడినవా
డెజాడవిడు, జోడుకూడినవాడె జూటరియాచారి
జోడుకూడినవాడెయీడుజోడు, జోడుకూడినవా
డె చోరుండుపిరుండు జోడుకూడినవాడె సుజనువి
జను, జోడుకూడినవాడె శుద్ధాత్మబుద్ధాత్మజోడుకూ
డినవాడెజోగిభోగి, జోడుకూడినజ్ఞానంబు జూడగ
లడు, జోడుకూడినసరకంబుజూడలేడు, జోడుకూ

డినతాపరబ్రహ్మమగును, జోడుగూడిన బ్రహ్మంబు బాడగలడు ॥ ఉ ॥ ద్వయమున నంటియుండి పరత త్త్వ మెఱింగియుమూలకారణ, త్రయమునఁబొందిజా డ గనిసర్వము నేకమటంచుఁ పాయదా, లయమున సేరనిల్పి తరళాక్షి నిగూడి సుఖించియున్న నా, భ యమునుబాసిపోయిన ఫలంబును ముక్తియుగల్గు వే గిరిన్ ॥ గీ ॥ బ్రహ్మజ్ఞాననిష్ఠపరుడైన యోగికి, నాదుబిం దుసంధిభేద మెఱిగి, కనులుమూసిముక్తి కాంత చెంగ టనున్న, వాడె యోగిసుమ్ము వరమునీశ ॥ ఉ ॥ కచ్చ బిగించికట్టితమకంబున దండము చేతబూనితా, జి చ్చున నేగుచందమున సీమల భూముల నెన్ని జూచి నన్, గచ్చుతనంబె కానిపరకాంతను గూడకము కిలే దుపో, యచ్యుతునాననీవు తరలాక్షి నిగూడి సుఖించు వేడుకన్ ॥ అనిన శుకుండు రంభకిట్లనియె ॥ క ॥ నలి నాక్షి నీకువలసిన ఫలమేమియు లేదు దేహభావంబు నరుణ్, దెలిపిగ జెప్పెద వినుమా జ్ఞేలజాననపచ్చిబ్రహ్మా నిచంవంబరయన్ ॥ సీ॥ మూత్రనుక్ష్మీ యుదీనిసూత్ర

మంతయునీకు తెలియజెప్పెదవినుజలజనేత్రి, యె
మ్ములప్రోగునిట్టిమ్ములపుట్టెల్లరక్తమాంసపుచర్మ రాశి
బొంది,నిలువెల్లనరకంబునిమిషమాత్రమెకానియం
గవికారంబులైనతనువు, శుక్లవీర్యంబుల సుఖియైన
దేహికెమోహంబునీకేలమోహనాంగినరకకూపం
బుదీనినినమ్మరాదు, మలినమైయున్న యీపుట్టు
మాయకొంపయేలమోహంబుపుట్టెనో బాలనీకు,
వద్దుతమకంబునీకేలముద్దుగుమ్మ॥ అనినరంభశుకున
కిట్లనియె॥ గీ॥ ఎవరియందున నీలాగునెరుగవచ్చు,
డుమని రంభచెప్పెనుశుకునితోడ, గర్భమంత
యుజీరెనునిర్భయముగ, పరిమళంబయ్యెనప్పుడ
త్తరుణియందు॥ గీ॥ గంధకస్తూరిసొగసైన కమ్మవి
రులు, గర్భమునజూచి సంతోషకారుడగుచు, లేచి
నిలుచుండికరములుచాచిమటియుమగువతోజెప్పె
తానొకశ్లోకమునవిధముపుడు॥గీ॥ పుడమియందువారు
నిపూజించినేనును, గర్భమందు బుట్టగలుగుముక్తికి

యింతవయిన నేనుపంకజాక్షునిగొలిచి,పుట్టియుం
దునీదుపొట్టకోస ॥ సీ ॥ శివపూజ హరిపూజ సేయ
నేటికినీదు కడుపున బుట్టిన గలుగు ముక్తి, ఘన
మైన తపములు గావింపనేల నీకడుపున బుట్టిన
గలుగుముక్తి, జపముపవాసంబు సల్పంగ నేలనీకడు
పునబుట్టిన గలుగుముక్తి, ఘనమైన వ్రతములగావి
ల్లనేలనీ కడుపున బుట్టిన గలుగుముక్తి, యనుచుని
టువంటిమాటలనాడగాను, సుదతితాలేచిపలికెను
శుకునితోడ, వరమునీశ్వర నేనునీవంటివాని, యె
న్నడునుజూడనీవలెనున్నవాని ॥ గీ ॥ అనుచురంభ
శుకుని కంజలిగావించి, తత్క్షణంబతా బ్రదక్షిణంబు,
చేసికార్యమెల్లజేకూరకున్న దుఃఖమునెనాకమున
కుగదలెనపుడు ॥ క ॥ అనిపలుక నలువనారదు-డ
నురాగంబుప్పతిల్లనతని కౌగిలియా, తనిచే ననుమ
తిగొనిచని, యెను నిజభవనమునకప్పుడింపుదలి
ర్పన్ ॥ గీ ॥ అనుచు గురుడు వల్కె యత్త్రాంత మి

కృష్ణ, వినినఁజదువవ్రాయ జనులకఖిల, శుభముల
బ్బు. మోక్షసుఖము జేకూరు, సంశయమ్ము లేదు భ
యములుడుఁగ ॥

శుకరంభాసంవాదము.

సంపూర్ణము.

10188